

hin Lov er givet, er Ret til at sælge til Egen-
dom, hvilken ikke vedkommer Retten til at
forpagte paa 50 Aar, som er noget ganske
Andet. Loven af 1854 gav Lehnbesidderne
Ret til, saalænge Godset er fæstet ud, at sælge
uden Bevilling til Fæsteren og med dennes
Samtykke til hans Arvinger samt ved Fæste-
ledighed til hans Arvinger, men vil han sælge
til Andre, skal han have Bevilling dertil. At
man i 1854 har strakt sig saa langt overfor
Lehnbesidderen, for at fremme Selveiendom ved
frivillige Salg, kan imidlertid efter min For-
mening paa ingen Maade berettigede Admini-
strationen til at give ham en anden Ret, som
denne Lov slet ikke omtaler, og som han ifølge
en Forordning, der som givet af den absolute
Konge, er en Lov, ikke har; det gaaer ikke
an, at Justitsministeren ved en Resolution giver
en saadan Ret. Vi kunne ikke gjøre det Døde,
der er skeet, godt igjen; det er desværre skeet,
og vi ere idetmindste hertilands ikke komne
saa vidt, at vi kunne gjøre det om. Det er
maaffee rigtigt, at vi ikke ere komne saa vidt,
skjøndt jeg ikke skulde finde det forunderligt,
om man kunde have, hvad der er skeet paa
en lovstridig Maade, eller gjøre det om. Hvad
jeg foreslaaer her, er imidlertid kun, at Lehn-
besidderne for Fremtiden ikke skulle have
den Tilladelse, de ikke nogensteds ved Lov
have faaet, men som kun er bleven taalt af
Justitsministeriet som Lehncontrol, uagtet det
som Administration ikke kunde give den, naar
den ikke allerede var givet ved Forordn. 15.
Juni 1792 § 11. Dette til Forklaring af,
hvorfør jeg foreslaaer, at den omhandlede Be-
rettigelse skal bortfalde for Fremtiden. Gaae
vi videre og ophæve Retten i det Hele, falder na-
turligvis denne Paragraph bort, men tildeels af
de Grunde, som den hviatagtede Indenrigs-
minister nævnde under den foregaaende Sags
Behandling, har jeg troet, at, naar Bestem-
melsen blev saaledes rettet, som Regjeringen
har foreslaaet, var det maaffee ikke strengt
nødvendigt at hæve den her i Almindelighed.
Overfor dem, som hidtil ikke have haft denne
Ret ved Lov, finder jeg det derimod i sin Orden,
at man siger: Nu taales det ikke længere,
at der paa den Maade som hidtil, gives dem
en Ret, Lovgivningen ikke har givet dem. —

§ 6 tilfigter at borttage den Afgang, som
Lehns-, Stamhuus- og Fideicommisbesiddere
have til ved Fæsteledighed at kunne faae jærlig
Bevilling til at sælge deres Fæstesteder til
Andre end til Fæstere og deres Børn; jeg
foreslaaer, at denne Bevillingsret hos Mini-
steriet falder bort. Det er heelt igjennem
Fæstevæsenets Grundbetragtning, at Fæsterne
og deres nærmeste Slægt først og fremmest
bør komme i Betragtning i saa Henseende,
men at de, hvis Styrelsesret, hvis Raadighed
kun er begrændset ved den almindelige Lov-
givning og altsaa ikke tillige gennem Lehn-
controlen, ogsaa kunne sælge til Fremmede,
har jeg ikke troet paa den Maade at kunne
forbyde; der er en senere Paragraph, gjæn-
nem hvilken jeg troer, at der kan gjøres
Noget, hvorved man kan komme ud deraf.
Jngen, der kjenner den Aand, som gaaer
igjennem hele den ældre Fæstelovgivning, vil
imidlertid nægte, at Brugerne af Lehn-, Stam-
huus- og Fideicommislers Fæstegods heelt igjæn-
nem traditionelt have været betragtede som
staaende mere fordeelagtigt, mere hjemlede det
almindelige Hensyn til dem og deres Familier,
end de frie Godsets. Derfor finder jeg, at
det er det Naturligste, at man nu, da det i
flere Aar har vist sig, at Traditionerne mere
og mere ere satte tilside, uagtet de i mange
Aar have været ligesaa hellige som Lovbestem-
melse, slaaer Traditionerne fast som Lov, saa-
længe man holder saa meget af at beholde
dette Fæstevæsen, som man gjør. Jeg har
erfaret, at allerede Nogle have faaet Bevilling
til at sælge ogsaa til Fremmede, og jeg mener,
at den Ret, der er givet dem ved saadan Be-
villing, kan opretholdes til 1ste Januar 1875.
Man kunde vistnok hæve den strax, men jeg
har, som jeg sagde, da jeg indbragte Lovfor-
slaget, søgt at gaae kempeligt tilværks ved mine
Forslag, og derfor troer jeg, at disse Bevillin-
ger kunne respecteres indtil 1ste Januar 1875.
§ 7 tilfigter at hæve den Afgang, der i Loven
af 19de Februar 1861 § 2 er givet dem,
som have afhændet mindst 9 Gaarde til Fæ-
sterne og deres Efterladte, til at udtage den
10de Gaard til fri Raadighed. Der er ikke
mange af de nyere Bestemmelser, som have
sat mere vundet i Blod i Fæstebondestanden